

מבחן בתנ"ך

10 שני"ל

(חורף תשפ"ו)

מבחן ראשון

אנו רואים בקיום טוהר הבחינות משימה חינוכית, ערכית ומוסרית,
שהמערכת כולה נקראת להיערך להצלחתה.

באחריות הנבחן/ הנבחנת לשמור על טוהר הבחינות בהתאם לכללים ולהנחיות
בע"פ ובכתב על גבי שאלון הבחינה ועל ידי אחראי/ת הבחינה.

כל הזכויות שמורות למשרד החינוך

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה :

בשאלון זה ארבע שאלות .

בכל שאלה שני סעיפים

ג. הניקוד לכל שאלה - 15 נקודות

סה"כ – 60 נקודות

ד. חומר עזר מותר בשימוש : תנ"ך שלם ללא פירושים.

כתוב בכתב ברור במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה) רשום כ"טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

יחידה ראשונה – בריאת העולם / סיפורים אוניברסליים

1. קרא את הקטע הבא מבראשית ג'.

ח וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל ה' אֱלֹהִים, מִתְהַלֵּךְ בְּגֶן--לְרוֹם הַיּוֹם; וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ, מִפְּנֵי ה' אֱלֹהִים, בְּתוֹךְ, עֵץ הָגֶן. ט וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים, אֶל-הָאָדָם; וַיֹּאמֶר לוֹ, אֵיכָה. י וַיֹּאמֶר, אֶת-קִלְכֶּךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֶן; וְאִירָא כִּי-עִירַם אֲנֹכִי, וְאֶחָבָא. יא וַיֹּאמֶר--מִי הִגִּיד לְךָ, כִּי עִירַם אֶתָּה; הֲמֵן-הָעֵץ, אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵבִלְתִּי אֵכֹל--אָכַלְתָּ. יב וַיֹּאמֶר, הָאָדָם: הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי, הוּא נָתַנָּה-לִּי מִן-הָעֵץ וָאָכַל. יג וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים לָאִשָּׁה, מַה-זֹּאת עָשִׂית; וַתֹּאמֶר, הָאִשָּׁה, הִנֵּחַשׁ הַשִּׂיאֲנִי, וָאָכַל.

א. בפרק כולם מאשימים את האחר: האדם את חוה, וחווה את הנחש. כיצד אתה מסביר התנהגות זו? איך צריך לנהוג במצב בו עושים מעשה שאינו מקובל על אחרים?

(8 נקודות)

ב. מיהו הנחש? יצור פלאי? קול פנימי של האישה בליבה שהסית ופיתה אותה? נמק. איך מתמודדים עם פיתוי? (7 נקודות)

יחידה שנייה – סיפורי האבות

2. קרא את הקטע הבא מבראשית י"ב

א וַיֹּאמֶר ה' אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ, אֶל-הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר אֲרָאָךְ. ב וְאַעֲשֶׂהָ, לְגוֹי גָּדוֹל, וְאַבְרָכָךָ, וְאֶגְדָּלָה שְׁמִי; וְהָיָה, בְּרָכָה. ג וְאַבְרָכָה, מְבָרְכֶיךָ, וּמְקַלְלֶיךָ, אָרֶר; וְנִבְרָכוּ בְּךָ, כָּל מְשֻׁפָּחֵת הָאָדָמָה. ד וַיֵּלֶךְ אַבְרָם, כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו ה', וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ, לוֹט; וְאַבְרָם, בֶּן-חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה, בָּצֵאתוֹ, מִחֶרֶן. ה וַיֵּקַח

אברם את-שרי אשתו ואת-לוט בן-אחיו, ואת-כל-רכושם אשר רכשו, ואת-הנפֿש, אשר-עשו בחרן; ויצאו, ללכת ארצה כנען, ויבאו, ארצה כנען. ויַעֲבֹר אברם, בארץ, עד מקום שכם, עד אלון מוֹרֶה; והפֿנֶעֱנִי, אַז בארץ. ז. וַיֵּרָא ה', אֶל-אברם, ויאמר, לזרַעְךָ אֶת־הָאָרֶץ הזאת; וַיֵּבֶן שֵׁם מִזְבֵּחַ, לַה' הַנִּרְאָה אֵלָיו. ח. וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם הַהִרָה, מִקְדָּם לְבֵית-אֵל--וַיֵּט אֶהֱלֶה; בֵּית-אֵל מִיָּם, וְהָעִי מִקְדָּם, וַיֵּבֶן-שֵׁם מִזְבֵּחַ לַה', וַיִּקְרָא בְשֵׁם ה'. ט. וַיִּסַּע אברם, הַלּוֹךְ וְנֹסֹעַ הַנִּגְבָּה.

י. וַיְהִי רָעַב, בָּאָרֶץ; וַיֵּרֶד אברם מִצְרָיִמָה לְגֹר שֵׁם, כִּי-כָבֵד הָרָעַב בָּאָרֶץ. יא. וַיְהִי, כְּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבֹא מִצְרָיִמָה; וַיֹּאמֶר, אֶל-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ, הִנֵּה-נָא יָדַעְתִּי, כִּי אִשָּׁה יִפְת־מִרְאָה אֶת. יב. וְהִיא, כִּי-יֵרָאוּ אֶתְךָ הַמִּצְרִים, וְאָמְרוּ, אִשְׁתּוֹ זֹאת; וְהָרְגוּ אֹתִי, וְאֶתְךָ יָחִיד. יג. אֲמַרְי-נָא, אַחֲתִי אֶת--לְמַעַן יִטַּב-לִי בְעַבְדְּךָ, וְחִיתָה נַפְשִׁי בְגִלְלָךְ.

א. מה מותר לעשות בשעת סכנה? האם אתה מסכים עם התנהגותו של אברהם? (8 נקודות)

ב. כאשר רוצים להעביר מסר חשוב כפי שאברהם רצה להפיץ את המונותאיזם, מהי הדרך המומלצת? איך משכנעים אחרים במה שאנו מאמינים בו? (7 נקודות)

יחידה שלישית – יציאת מצרים עשרת הדברות וכיבוש הארץ

3. קרא את הקטע משמות א'

ח. וַיָּקָם מֶלֶךְ-חֲדָשׁ, עַל-מִצְרַיִם, אֲשֶׁר לֹא-יָדַע, אֶת-יוֹסֵף. ט. וַיֹּאמֶר, אֶל-עַמּוֹ: הִנֵּה, עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל--רַב וְעָצוּם, מִמֶּנּוּ. י. הִבֵּה נְתַחֲכֶמָה, לֹא: פֶּן-יִרְבֶּה, וְהָיָה כִּי-תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם-הוּא עַל-שִׁנְאֵינוּ, וְנָלַחֵם-בָּנוּ, וְעָלָה מִן-הָאָרֶץ. יא. וַיִּשְׁמָעוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים, לְמַעַן עֲנֹתוֹ בְּסִבְלָתָם; וַיֵּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת, לַפְרֹעַה--אֶת-פִּתֹם, וְאֶת-רַעַמְסֵס. יב. וְכַאֲשֶׁר יַעֲנֶה אֹתוֹ, כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ; וַיִּקְצֹ, מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. יג. וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּפָרֹךְ. יד. וַיִּמְרֹרוּ אֶת-חֵייהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, בְּחֹמֶר וּבִלְבָּנִים,

ובכל-עבדה, בשדה--את, כל-עבדתם, אשר-עבדו בהם, בפרך. טו ויאמר מלך מצרים, למילדות העברית, אשר שם האחת שפרה, ושם השנית פועה. טז ויאמר, בילדכן את-העבריות, וראיתן, על-האבנים: אם-בן הוא והמתן אתו, ואם-בת הוא וחי. יז ותיראן המילדות, את-האלהים, ולא עשו, כאשר דבר אליהן מלך מצרים; ותחיינן את-הילדים. יח ויקרא מלך-מצרים, למילדת, ויאמר להן, מדוע עשיתן הדבר הזה; ותחיינן את-הילדים. יט ותאמרן המילדות אל-פרעה, כי לא כנשים המצרית העברית: כי-חיות הנה, בטנם תבוא אלהן המילדת וילדו.

א. פרעה מנמק את התנגדותו לבני ישראל בכך שאם תפרוץ מלחמה הם יהיו גיס חמישי וסוג של אוייבים מבפנים. מעין בוגדים. האם, לדעתך, יש לחשוש לנאמנות כפולה כאשר יהודים חיים בגולה? האם הם לא יהיו נאמנים לארץ בה הם חיים? (8 נקודות)

ב. המיילדות הן סוג של חסידות אומות העולם. מהן התכונות של חסידי אומות העולם לפי הפרק? מה הנימוק שלהן לסרוב לדרישת פרעה? (7 נקודות)

יחידה רביעית – מלוכה גלות וגאולה

4. קרא עזרא א' א ובשנת אחת, לכורש מלך פרס, לכלות דבר-ה', מפי ירמיה: העיר ה', את-רוח כרש מלך-פרס, ויעבר-קול בכל-מלכותו, וגם-במכתב לאמר. ב. כה אמר, כרש מלך פרס-- כל ממלכות הארץ, נתן לי ה' אלהי השמים; והוא-פקד עלי לבנות-לו בית, בירושלם אשר ביהודה. ג. מי-בכם מכל-עמו, יהי אלהיו עמו, ויעל, לירושלם אשר ביהודה; ויבן, את-בית ה' אלהי ישראל--הוא האלהים, אשר בירושלם. ד. וכל-הנשאר, מכל-

המקומות אשר הוא גר-שם--נשאורו אנשי מקמו, בכסף ובזהב וברכוש ובבהמה;
עם-הנדבה--לבית האלהים, אשר בירושלם

א. מהי חשיבותה של הצהרת כורש? ההצהרה ניתנה גם בעל פה כי לא כולם ידעו
קרוא וכתוב. מהי חשיבות הנחלת ההשכלה לכולם? (8 נקודות)

ב. לא כולם עלו ארצה אחרי ההצהרה. האם ישנה אצלך הבנה לרצון לחיות בחוץ
לארץ?

ישנן סיבות להישארות בנכר: פרנסה, הרגל, קשרים חברתיים, קושי לעבור
לארץ חדשה עם שפה חדשה והרגלים ומנהגים חדשים. איזו מבניהן הכי
משמעותית לדעתך? הסבר. (7 נקודות)

בהצלחה!!